

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob tiskanih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdaje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdaje stane: za jeden mesec . . . 30, izven Avstrije t. 1.40 za tri mesece . . . 2.60 „ „ „ 4. „ „ „ 7. „ „ „ 10. „ „ „ 18. „ „ „ 30. „ „ „ 30. Na naročbe brez priloge naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdaje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

Oglasi se računajo po tarifi v poštu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Posilna, osmetnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Canermi št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaševanje sprejema upravništvo ulice Molino piccolo št. 3. II. nadst. Odprto reklamacije so preste poštnine.

„F. edinstvo je moč“.

Ali je narodnost na poti katoliški politiki?

Otrosite se mičnosti.
Naš list je vže večkrat prav odkritosrčno ponujal prijateljstvo in bratovščino italijanskim sobratom, ako pokažejo dobro srce tudi Slovencem. Njim torej, ki imajo dobro srce, naj si bodo Slovenci ali Italijani, veljajo naslednje besede. Prof. Alpi je potožil Sv. Očeta Leonu XIII., da naša katoliška dela premalo uspevajo. To je res; o tem vsi tožimo: visoki gospodje in mi siromaki, ki peš hodimo. A kaj radi zvrčamo vso krivdo na — narodnost. N. pr. Dobro bi bilo, da bi se ustanovila v Gorici katoliška gimnazija, ali kedo naj združi Italijane s Slovenci? Dobro bi nam prišla vsaj ena cerkvena hiralnica, vsaj dve veliki sirtiški ali s kakim poslovnim jezikom? Dobro bi bilo za mesto in okolico katoliško rokodelsko društvo in delavsko ali kako? ali italijansko ali slovensko? I. t. d. i. t. d. Sklep takih pogovorov je: Dobro bi bilo, ali pri nas ni mogoče; pri nas so druge razmere. Tako se lepo izgovarjamo pa zmagamo z rameni. Ali pa tudi naš Gospod Jezus Kristus sprejme tak izgovor, je drugo vprašanje, da, niti ni vprašanje, ker tako izgovarjenje prav gotovo ne obvelja pred Bogom. Narodnost namreč nikakor ni na poti katoliški ideji. Komur je narodnost sovražstvo do drugih ljudstev, koja ne govore njegovega jezika; komur je narodnost vse in nad vse, tudi nad vero, z njim gotovo ne moremo shajati. Tako pa so razumeli narodnost judje in liberalni narodnjaki. Z njimi torej ne moremo. Toda katoličanu pomeni narodnost: ljubezen do svojega ljudstva, čegar jezik in književnost ljubi, čegar zgodovino z veseljem premišljuje, čegar gospodarstvo, postenje, neodvisnost in napredek pospešuje in brani. Ta ljubezen je popolnoma naravna, je od Boga, ker Bog je narode vstvaril. Zatorej pa narodna ljubezen ne more biti nasprotna krščanski veri, ki je vera večne ljubezni Srca Jezusovega. Kaj pravimo nasprotna? Narodnost je pomoč katoliški veri. Mislimo si blagovestnika (misionarja), koji pride med paganski narod. Kakó naj začne svoje sv. apostolsko delo? Najprej se nauči jezika, se seznanji z ljudstvom, z njega zgodovino in oliko, z njega željami in težnjami. Tedaj pa je neobhodno potrebno, da pokaže narodu dobro srce. Narod mora spoznati v njem prijatelja, koji ima z njim dobre namene. S tem ljudstvo pridobi za Jezusa Kristusa. Naj bi pa oni

blagovestnik (misionar) posmeheval se ljudem in njih narodnemu jeziku, narodnim običajem, naj bi zaničevalno izražal se o njih omiki in o njih narodnosti, naj bi jim prepovedal domači jezik i. t. d. — ljudstvo bi mu posvetilo v kraje, od koder je prišel. Po pravici, kajti Kristusovega apostola se ima spoznati po ljubezni in ne po zaničevanju ali po narodni nestrpnosti. To načelo ali pravilo je temelj katoliške cerkve, ker je postavljeno od Jezusa Kristusa. Duhovnik torej in posvetnjak, ki hočeta delati za katoliški napredek, ki hočeta delati za Kristusa, morata nositi v srcu ljubezen in dobrohotnost do naroda. Kdor pa te ljubezni nima, naj se svetega dela niti ne loti.

Iz tega je razvidno, da narodna ljubezen ni nasprotna katoliški veri, marveč da jej je v podporo. Zakaj se torej pri nas tožijo katoliški možje, da narodnost zavira krščanska dobra dela in katoliško politiko? Pri nas so voditelji narodnosti ljudje brez vere, deloma liberalci deloma judje. Ti veljajo za pristne narodnjake. Njih glasila („Corriere“, „Il Piccolo“, „Independente“, „Paese“, i. d. t.) imajo zdaj besedo, kjer se gre za narodne pravice in za narodno čast. Njim pa je narodnost sovražstvo do Slovanov. A naši konservativni možje so gledé narodnosti vedno v strahu, da se zamerijo tim narodnjakom. Kakor liberalci tako se tudi nekateri konservativci branijo vsaka slovenske besede, še celo v cerkvi, kjer bi se vender le vsakemu kristjanu moralo razširiti srce od ljubezni. Naravno je, da Slovani nimajo zaupanja do take stranke. Kako naj poslušajo take apostole, kateri se jim le posmehejejo, ter je zaničujejo ali vsaj prezirajo, kateri nimajo ene dobre besede za njih naravno blaginjo in za njih narodne pravice in časti? Naj se torej gospodje ne čudijo, ako se najbolji katoliški možje izogibljuje katoliških društev, ako ne marajo niti cerkvenih bratovščin, ako jim vračajo časopise, ako jim sploh ne zaupajo. Kako naj pač zaupam možu, kateri je ves iz sebe, ker sem izpregovoril par slovenskih besed? Še celo c. kr. vlada, da, še celo socialisti so nam bolj prijazni kot nekateri katoliški možje.

To je pglavitni razlog, zakaj ne vspevajo katoliška dela na Primorskem.

Poreče nam morda kedo, da so le trije ali štirje tako nestrpni in ne vsi. To menimo tudi mi, a kaj nam pomagajo vsi drugi, ako se dajo strahovati od treh ali štirih?!

Globje in globje zašel je v gozd. Ali, kakor da ga gone peklenski duhovi, orila je za njim vranova pesem: „kvar! kvar!“ Brivec je bežal brez sapa, bežal brez obzira na vrat na nos. Udaril je celom ob steblo, potekla mu je kri, ali za to ni se on zmenil! Bežal je, ker za njim je krolal vran: „kvar! kvar!“ Dospel je do vrbovja. Hvala Bogu, blizu je Sava. Še deset korakov in evo vode! Evo je! Ali kje je brod? Daleč tam na bregu videla se je ribiška koča, kje? O bregu!

„Na vislice (na sohe), Grgo, na vislice!“ zagrmel mu je za hrbtom iz traja neznan glas. Kri je udarila brivcu v glavo, razprostril je roke in omanjen vrgel se — v Savo.

Izza grma prikazal se je človek — Jerko. „Plavaj, plavaj britviček,“ nasmijal se je mladenič; „srečna ti pot!“

XI.

Za nakovalom sedel je v svoji delavnici nastavnik Krupić. Nabijal je in nabijal svojim kladivom živahnije kakor kdajkoli, kakor da bi koval cesarjevo krono. Zastonj! Posel mu ni šel od rok. Sem ter tje je postal, vzdahnil, zamislil se nekoliko, pa zopet dalje koval. Nekaj mu je glodalo na srcu. Kako tudi ne bi? Drugače se je razlegalo po hiši veselo Dorino grlo, kakor škrjančka

Ako hočemo torej, da blagoslov Sv. Očeta poživi katoliško življenje na Primorskem, moramo biti res katoličani v popolnem pomenu besede t. j. imeti moramo dobro srce za vse.

Kako Vam ugajajo te besede, dragi rojaki, seosbno vsem Vam, ki ste se le preradi zgražali nad nami „radikalci“, ker se nismo hoteli pokoriti nauku, da je ljubezen do lastne narodnosti poganškega izvora, ki smo se vsikdar protivili vso enerzijo proti domnevanju, da je narodnost na poti katoliški veri? Ugajati Vam morajo, ako izveste, da niso prišle te besede iz radikalnega peresa, ampak priobčil jih je goriški — „Primorski list“!

Nikdo bi nam ne smel zameriti, ako bi z ozirom na predstoječi članek napisali jako rekriminacijo, kako vse drugače so pisali nekdanji isti gospodje, ki se zbirajo danes okolo „Primorskega lista“; ali ne storimo tega, marveč se veselimo na tem novem pojavu pravega spoznanja.

Zapomniti si pa moramo: narodnost je pomoč katoliški veri!

K položaju.

Naš dunajski dopisnik je opomnil v današnjem zjutranjem izdanju, da nemški levitarji radi streljajo in tudi vstrajno, toda čisto da streljajo iz — nenabitih, praznih pušk. I mi trdimo takó že dolgo časa sem in že davno se je utrdilo v nas prepričanje, da nikakor ni opravičen ves tisti neznanški strah pred nemško levico. Zato smo z vsem ognjem svojega prepričanja pobijali argument, s kojim so naši slovenski koaliranci in tudi konservativna gospóda nemška opravičevali svoj vstop v koalicio, argument namreč, da moramo drage volje doprinesati vse mogoče žrtve v ta namen, da nemška levica ne pride zopet na krmilo in do izključne oblasti. V najčrnejših barvah so nam slikali naši konservativni prijatelji vse one grozote, ki bi bile neizogibne, ako bi prišlo zopet do tega, da bi nemška levica — stranka najbrezobzirnejšega nasilstva in absolutizma — zopet mogla svobodno vihteti svoj ostri bič nad glavami nenemških narodov avstrijskih. I mi se zavedamo živo, da bi bilo to zlo, jako zlo; mi vemo, da priporočim svojo dušo Bogu oni, ki je prišel v krepplje derečega leva. Toda nemško-liberalnega leva se ni bati več. Rjovi in tuli pač še po svoji stari navadi, ali to

v ozračju. Danes? — Vse pusto, vse nemo, kakor da mrlič leži v hiši. Solza je prisilila starcu na oko. Spustil je kladivo, zamislil se je. Bog ve, o čem je mislil? Da, o čem? — o hčeri, o jedinici. Počasi rosila je solza starcu po zagorelem licu na belo brado. Mislil je stavec, mislil, zamislil se v mladostno dóbo. Kako se je oženil in ženo ljubil, kako mu je rodila hčerkó na svet. A on, kako je ljubil, zibal in pestoval dete! Kako lepo je bilo tedaj! Pa pozneje, kako je dete pričelo hoditi, kako progovorilo, očetu in materi veselje! I spomnil se je, kako mu je bolehalo žena, kako ga je bolelo srce in kako je sirota umrla! Žalosti! A ostavila mu je dedščino milo in drago, — ostavila mu je jedinico. I kako se je dekletce razvijalo na telesu in umu — duhteča cvetka v očetovem domu! In kako so se ljudje čudili, a oče ponašal se svojoj dikoj! In kako se je stavec mučil! Za koga? Eh za Doro, za doto, ako jej Bog da vrednega moža. A danes? Oh danes! Vse to je propadlo, vse minolo, skopnelo kakor sneg na solncu.

H krati je stavec dignol glavo, in rokavom utrl solze.

„A kaj?“ je zamrmiljal. „Ogrešila si je dušo, osramotila pred Bogom in svetom —

je tudi vse, kar se zmore. Sicer pa so mu krepplji dokaj skrčani in moči so mu oslabele. Rjovenje obnemoglega leva nas ne sme plašiti.

Takó sodi naš razsodni dunajski dopisnik in takó sodimo tudi mi. V tem prepričanju nas je še posebno utrdilo besnenje nemške levice povodom takozvanega celjskega vprašanja. Kajti to je gotovo: tako kakor postopa nemška levica, nikdar ne postopajo stranke, ki se zavedajo svoje moči. Take stranke povedo, kar mislijo in potem slede besedam — dejanja. Pri nemški levici pa čujemo kar cele povodnji besed in ogromnega krika, dejanj pa ni nikjer. Kolikokrat že so nam zažugali, da izvedejo posledice, ako vlada ne bacne od sebe sitnih Slovencev z njih „domišljjavami“ zahtevami?! Kolikokrat že so naznanili svoj izstop iz koalicio radi celjskega vprašanja?! In kaj vidimo? Kolik hrup so zagnali, ko je zagledal beli dan tisti nesrečni načrt za volilno preosnovo še nesrečnejšega tajnega podoseka. To vam je bil vihar po nemško liberalnih livadah: o izdajstvu na koalicijski misli, o nečuenih koncesijah „klerikalstvu in mračnjaštvu“! Nikdar in nikoli — kričali so — ne privoli nemško-liberalna stranka, kot jedina zastopnica nemškega razumnštva in liberalnega mišljenja, da bi se po tem načrtu nemški liberalni življ izročil na milost in nemilost ultramontanecem iz Hohenwartovega kluba! In kaj vidimo v resnici? Vidimo, da sta liberalna zastopnika v podoseku glasovala za isti reakcionarni načrt Rutkovskega, da je nemška levica še vedno v koalicio v zlic dejstvu, da je večina odseka sklenila prehod v podrobno razpravo o istem načrtu in da so isti liberalci sami glasovali za prehod v podrobno razpravo. Da je predloženi načrt za volilno presnovo res tako slab za nemško levico in da je moč te stranke res tolika, kakor bi morali soditi po nje — kričanju, potem ne bi se gospóda premišljali niti jeden sam trenotek, ampak odbili bi bili kar a limine vsakoršno nadaljno razpravljanje.

Ali nemško-liberalni lev se zaveda svoje obnemoglosti: tuli in — se pogaja!

Vedenje nemško-liberalne stranke je že blizu one meje, kjer se pričinja — smešnost. Zato pa smo hladni do dna svoje duše v očigled vsem grožnjam in vsemu rohnjenju nemških liberalcev radi celjskega vprašanja. Mi vsaj za svojo osebo ne moremo verovati, da bi liberalci ostavili koalicio — to svoje jedino za-

mojo hišo — moje ime! Nevrednica! Pa so mene sumničili, da mi niso čisti posli — mene! Uh! Tu da bi bes — odpusti mi Bože greh! A kje jim je pamet? Jaz da rujem, in kujem tajne spletke proti mestu, jaz? — Ni-li vse moje delo očitno kakor na dlani, mar mi ni duša čista kakor steklo? Naj pride kdo, naj dokaže, da je Krupić izdajalec — slepar! Grešni smo vsi, od kralja do ubožca — al izdajalec jaz! A prej bi se živ —! Ah ta zavist, ta prokleta človeška zavist! Ako si pošten, vse preži na-te kakor gladen volk na ovco! Ali ona! — Dora! Oh Bože, kaj sem ti zakrivil. — Moja dika — moja hči omadeževala čisto ime! Joj, joj hči, kaj si napravila iz mene? Ali prej bi bil dal desno roko. No je-li to i resnica, je-li? Ona, čista ko rosa, pobožna kakor kri-latec božji (angelj), pa prevarila očeta svojega! Ne, ne, lažejo! Poznam jih v dušo, te kače! Lažejo. Ali svedoki! Očiti svedoki! Taj brivec, taj brivec! Ni-li rekel, da bode nesreča moje hiši? No ni-li njegovo maslo? Odbil sem ga. A zakaj se ni prala, zakaj ne? A Magda, ta stara licemerka, i ona. Joj, joj Peter, stara glava, rajše v grob, bolje zate, da ne vidiš, da ne čuješ sramote!“

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

74

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

(Dalje.)

Čokolin je šel od hiše. Vstavil se je. Nekaj je razmišljal. Konečno krenol je počasnim korakom, povešenoj glavo, proti Sisenški cesti. Naletel je na mrtvega konja.

„Tu je bilo,“ je zamrmiljal, „tu so mi jo oteli iz mreže. Evo i Crnčičeve čeljade,“ nastavil je dvignovši španjolsko čeljado. „Strela božja!“ vsklikol je srdito, zagnavši čeljado ob tla. Hotel je nazaj k brodu. Nekaj mu ni dalo. Šel je nazaj v gozd, plah in radoveden. Tu se je pasel konj. Pervanov konj. A dalje, glej — Čokolin jel je drhteti — evo dalje na jednom drevesu visela sta dva rdeča oboroženca. Brivec pokrtil je rokoj oči. Vse je bilo tiho in mirno. H krati je zaoril krohoten smeh. Brivcu se je ježila koža; spregledal je na pol očesa. Pod drevesom, pod obešenima, ležal je omanjen od ognjene kapljice stavec Mijo, pa hrčal kakor v snu.

Čokolin je zbežal. Kapa mu je padla z glave, ledeni znoj mu je udaril na čelo.

vetje — radi Celja kričijo pač v nadi, da se vendar najde kdo, ki se zboji tega kričanja. Toda vsjopredno s kričanjem bi se radi pogajali in prihajajo na dan z najrazličnejšimi načrti in predlogi. Ponujajo nam gimnazij v katerem koli drugem kraju Spodnje Štajerske, ponujajo nam celo dva nižja gimnazija, seveda izven Celja, in ponujajo nam baje celo — pravno akademijo v Ljubljani. Tako vsaj bržejavljajo današnjemu „Mattinu“ z Dunaja. Vse kaže, da vsa prizadevanja levičarjev gredo le za tem, da bi se kolikor le mogoče čisto rešili iz zagate, v kojoj so zašli po lastni krivdi.

S tem pa še ni rečeno apodiktiki, da koalicija ne razbije ob celjskem vprašanju, a gotovo je, da to poslednje vprašanje bode le vnanje videlni povod polomu, nikari pa pravi vzrok. Koalicija nosi kal smrti v sebi vsled svojega nenaravnega postanka; ne po volji nemških liberalcev, ampak na svoji lastni nemogočnosti se potuši koalicija.

In ako bi tudi res prišlo do tega, da nemška levica izstopi iz koalicije, bi vendar ne smeli tega dogodka smatrati dokazom moči in zavesti te stranke, ampak misliti bi morali, da so jo le odnošaji prisilili v to; kajti to je gotovo, da izstop iz koalicije bi značil za nemško levico definitivno umakovanje raz političko pozorišče. Po izstopu iz koalicije morali bi primerjati to stranko človekom, ki steza roko še po zadnji slamici, ob koji jedini se še nadeja rešitve iz šumečega valovja. Izstop iz koalicije bi bil torej čin obupa, ne pa čin samozavesti.

Le s tega stališča je soditi našim poslancem sedanje položaje. Njim je to položaje relativno ugodno. Ako zmagajo ob celjskem vprašanju, pridobili so nekaj za naš narod in s tem tudi povišali svoj ugled pred narodom; ako ne zmagajo, a ostanejo neizprosnosti in dosledni, konec bode koaliciji in nemška levica — ta naj nevarnejša nasprotnica — ostane na suhem.

Odkritosrčnim veseljem in posebno zadovoljnostjo beležimo torej vest, ki jo je prijavil danes „Slovenski Narod“: *da so namreč slovenski koaliranci sklenili, da prestopijo takoj v opozicijo, če bi proračunski odsek odklonil celjsko postatko, grof Hohenwart pa bi v tem slučaju odložil mandat.*

Ni težko pogoditi posledice, ki bi bile neizogibne v tem slučaju. Grof Hohenwart ni le pripoznani oče, on je bil tudi rednik koalicije. Le njemu in njegovemu velikemu uplivu se je zahvaliti, da ni že zdavna zaplapolal plamen obče nezadovoljnosti med nemškimi konservativci. Po njegovem odstopu stali bi pred alternativno: ali stopi ves konservativni klub v opozicijo ali pa razpade! Jedno in drugo pa bi značilo smrt koalicije, kajti brez konservativnega kluba ni koalicije.

Na izključno poljsko-nemško zvezo ne verujemo prav, v zvezi vsem žalostnim skušnjam. Poljaki so zelo — previdni politiki, a previdni možje ne sklepajo zvez z ljudmi, ki stezajo svojo roko po zadnji rešilni slamici. In če bi tudi prišlo do take zveze — le kratka epizoda bi bila to. Najle pride slabše, ako hočemo, da pride potem — bolje!

Pisava slovenskih rodbinskih imen.

Na dotično interpelacijo posl. dr. Gregorčiča in tovarišev je odgovoril minister za notranje stvari, ekselencija Barquehem v seji poslanske zbornice z dne 7. junija 1895. nastopno:

Gospodje poslanci dr. Gregorčič in tovariši povprašali so me v seji te visoke zbornice z dne 19. decembra 1894 gledé rabe slovenskih črk pri pisanju slovenskih rodbinskih imen, ali sem pri volji:

1.) Določiti načine, po katerih smejo voditelji matice pisavo slovenskih rodbinskih imen pripadnikov slovenskega naroda, v kolikor so se ista v prejšnjih časih pisala z neslovenskimi črkami radi jezikovne nespособnosti voditeljev matice, premeniti tako, da se bodo pri tem uporabljale jedino primerne slovenske črke;

2.) odrediti, da se pripadniki slovenskega naroda, poslušajoči se pri pisavi slovenskih imen jedino pravih slovenskih črk, ne bodo silili zamenjavati to jedino pravo pisavo s kako drugo ne-slovensko iz prešlih časov;

3.) analogno ukreniti tudi glede hrvatskega prebivalstva in njega hrvatskih rodbinskih imen v Istri in v Dalmaciji?

Čast mi je nastopno odgovoriti na ta vprašanja:

Kar se v prvi vrsti dostaje v interpelaciji navedenega slučajja popravka v matici „Tončić“, je dotični ministerjalni odlok z dne 23. oktobra 1894. št. 19669 shonel na nastopnih dejstvih:

Neki Josip Tomsig, rojen leta 1812, v Merni, uležil je v mesecu maju 1893. potom tamošnjega župnega urada prošnjo, da bi se popravila pisava njegova rodbinskega imena v maticah župnega urada v Merni.

Uvedena razprava je dognala, da je bilo dotično rodbinsko ime že ponovno predmet upisavanjem v matice, da se je pa pisalo na različne načine.

Tako je vpisan oče prosilca (rojen l. 1802) kot Fran „Toncig“, prosilec sam kot Josip „Tomsig“, dočim se glasi rodbinsko ime njegovih 6 otrok sedaj „Tončić“ in „Tončić“, sedaj „Tomsič“, in „Tomsič“. Pri tem je končnica „ič“ pisana sedaj po slovenskem, sedaj po hrvatskem pravopisu. Prosilec sam je menenja, da se njegovo rodbinsko ime glasi „Tomsič“ in je zahteval torej v prvi svoji uloži, da se v tem zmislu popravi pisava njegovega rodbinskega imena v maticah.

Namestništvo v Trstu, meneče da rodbinsko ime sinovo mora soglašati z očetovim, je ostredilo, da se rodbinsko ime prosilčevu in njegovih naslednikov povsodi popravi v „Toncig“, pod katerim je ravno vpisan oče prosilčev.

Proti tej odredbi je uležil Josip Toncig utok na ministerstvo, v katerem je stavil premenjeno zahtevo, da je dovoliti, naj se njegovo rodbinsko ime popravi v „Tončić“. Dodatno je rekurent dal na zapisnik izjavo, soglasno se zahtevo v prvotni uloži, da želi imenovati se „Tomsič“. Ime „Tončić“ da je navel v utoku le po zahtevi župnika.

Ministerstvo za notranje stvari ni moglo ugoditi tej zahtevi, ker bi končna premena rekurenta pravo za pravo značila premenbo po matici pristojnega mu imena „Toncig“ v „Tomsič“, ker je rodbinsko ime „Tončić“ izvajati iz slovenskega imena „Tone“, rodbinsko ime „Tomsič“ pa iz slovenskega imena „Tomaž“, torej gre tu za dve čisto različni rodbinski imeni, o katerih ni bilo pravega razloga, da bi ju zamenjali.

Po takem ni možno govoriti niti o zavljenju narodnega čutstva ali kršenja pravic, zajamčenih v državnih temeljnih zakonih, niti ne o nenaklonjenem vedenju vlade glede na rabo slovenskih črk za slovenska rodbinska imena.

Sicer pa mi je čast opozoriti gospode interpelante na odgovor, ki ga je dal moj prednik v službi v seji visoke zbornice z dne 7. decembra 1883. na interpelacijo tedanjega državnega poslana dr. Vitežiča, zadevajočo način pisave rodbinskih imen po Istri. Le-to bi imel še pridodati, da sem odredil, da imajo glede uravnave postopanja pri pisavi rodbinskih imen pri vodstvu matice tudi v grofiji Goriško-Gradiščanski analogno stopiti v veljavo načela, določena za Istro že leta 1883. in za daljnitiški del škofije Krške v mesecu januarju t. l.

Razume se samo po sebi, da ni zadržka proti enakemu postopanju po teh načelih tudi po ostalih delih Dalmacije.

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). Včerajšnja seja je bila zopet zelo voharna. Rešili so §§. 262 do 267. davčne prenosne, a trebali so za samo glasovanje celih 5 ur, ker je opozicija dosledno zahtevala pavzo 10 minut pred vsakim glasovanjem. Tako se je zgodilo 17 krat. Do groznega spopada je prišlo med rabincem Blochom in anti-semitom Schneiderjem. Prvoomenjeni židovski zastopnik se je namreč toliko spozabil, da je odprl knjigo predsednikovo, ležečo na mizi, ter vtaknil k neki interpelaciji posl. Schneiderja listič za istega žaljive vsebine. Posl. Schneider je doznal o tem in bil je ogenj v strelhi. Povprašal je najprej ministerskega predsednika, kaj misli storiti, da se take stvari ne bodo več dogajale, na kar je zakričal Bloch: „Interpelant bi moral sedeti v zaporu, ne pa v zbornici!“ Toda skupil jo je, kajti posl. Gessmann ga je zavrnil: „Molčite, ki nimate niti pravice sedeti v tej zbornici, ker ste prišli vanjo le po slepariji!“ V stvarnem popravku pa je rekel posl. Schneider, da ne more dopustiti, da bi ga žalil židovski slepar. In potem:

Sramota je za poljski klub, da podpira takega sleparja.

V tej seji je interpeloval posl. Spinčić radi volitev v Istri.

Volilna preosnova. Večina odseka za volilno preosnovo je sklenila večeraj, da je preiti v podrobno razpravo o načrtu za volilno preosnovo. Proti je govoril Malorus Romančuk, za poročevalec Rutkovski.

O položaju nam piše naš Dunajski dopisnik včerajšnjega dne: Danes je stanje nezno-sneje, nego je bilo kedaj poprej. Predsednik je prišel v zbornico mesto ob 10. šele ob 10¹/₂. Ministerski predsednik je bil jako poparjen. Pozneje je bilo malo videti gospode ministre. V zbornici je vse narobe. Levičarji, konservativci, Poljaki in nekatere druge dobričine, stikajo glave sem in tje, da-li ne bi bilo možno ugraditi nasprotstva med levico in večino proračunskega odbora o celjskem vprašanju. Opozicija si za to ne razbija glave, ampak pazi, da prepreči vsprejem davčne preosnove, kojoj smatra škodljivo za narode. Glasovati je o kakih 20 paragrafi in vsaj petdesetih predlogih. — Dr. Vašátý želi odmor 10 minut pri vsakem predlogu in pri prvem §. glasovanje po imenih. Predsednik izjavlja, da hoče pri vsakem predlogu dati glasovati o odmoru 10 minut. Predlog gledé glasovanja po imenih pri prvem §. je bil dovoljno podprt. In tako je bilo pri vsakem predlogu 10 minut odmora in konstatiranje števila poslancev, ali glasov. To vam so sama vstajanja, številjenja, razglasjevanja vspehov glasovanja, zvonenje predsednika, a katerim poziva člane večine v dvorano, hitanje poslednjih v dvorano, bežanje drugih iz dvorane... Tako so rešili le 4 paragrafe od 10. ure zjutraj, pa do 4¹/₂ pop. — Slika je čudna, ali prišlo je do tega. In morda pride še do daljnega koraka: ali se odlože razprave, ali pa se razpusti zbornica. To poslednje pa se ne more zgoditi takoj, ker treba, da delegacija završi svoje delo. Takó, kakor je, ne more iti dalje. Spopadi med koalicijo in opozicijo so preveliki. — Med tem je došlo do razpora v koaliciji sami radi Celja. V proračunskem odseku se je namreč pokazalo, da bode večina za to postavko. Že to je raniło vsikdar krivične levičarje, ter do skrajnosti razburilo njih prijatelje. Posl. Klun je prital do vrhunca njih zlovoljo, — vsaj takó se delajo sedaj — ker jim je vse to očital in rezko govoril proti njim v proračunskem odseku. Tudi minister je govoril odločno, kakor se je tudi člen poljskega kluba izjavil, — kakor je prav. Tedaj so začeli levičarji ropotati. Včeraj so imeli posvetovanje. Danes so proglasili zaključek, da izstopijo iz koalicije, ako se vsprejme postavka o Celju, grože se in pritiskajo, samo da bi se jim — popustilo. Sodim, da se to pot ne zgodi kaj takega. Slovenci koalicije se drže štajerskih Slovencev, a ti poslednji se, vsaj ob tem vprašanju, ravna po volji naroda. Tudi nemški konservativci utegnejo to pot zvesto stati na njih strani. Po takem stoji stvar takó, da morajo iz koalicije ali levičarji, ali konservativni klub. To bi bil konec koalicije. Teško, da bi se nadaljevale meritorne razprave, k večim da bode še seja, v koji se prečita Najvišji odlok za odloženje razprav. Seja proračunskega odseka, napovedana za jutri, je odpovedana, zbok česar se bojim, da je Celje, vsaj za sedaj, — splavalo po vodi. Tu opisuje naš g. dopisnik dogodka, katerih omenjamo že mi v vesti o državnem zboru, potem nadaljuje: Slednjič je dr. Kaizl vprašal predsednika proračunskemu odseku zakaj ne skliče seja tega odseka za jutri, da se vanj reši celjska stvar, in potem predsednika zbornice, al je pri volji delati na to, da pride proračun v zbornici na dnevi red. Dr. Russ je odgovoril, da jutri ima svojo seja odsek za volilno preosnovo, zbok česar je ne more imeti proračunski odsek. Baron Chlumetzky, predsednik zbornice, pa je odgovoril, da je on vedno delal na to, da bi se stvari hitro vršile v odborih in v zbornici. *Sčaj pa so nastopile take okoliščine, da niso odvisne od njega, ali ki so take, da so nemogoče razprave v odborih in v zbornici.*

Prihodnja seja bode v torek, — morda z adunja; toda čakajmo, ne prenačimo se, v državi smo — neverjetnosti!

Kriza. O selanju aktualnem položaju govorimo na prvem mestu. Tu bi bilo naglasiti, da imamo danes cel naliiv najrazličnejših vesti. Zlasti prihod gališkega namestnika grofa Badenija na Dunaj — ta gospod prihaja na Dunaj vsikdar, ko treba mesetariti med poljskim klubom in drugimi strankami — daje povoda raznim kombina-

cijam. Tudi takih glasov je, ki hočejo vedeti, da po prizadevanju Badenija Poljaki potegnejo z levičarji, da potolažijo te poslednje, ki so zelo razdraženi na ministra Madejskega, ker se je potegnil za zahtevo Slovencev. Nekako v nasprotju s to vestjo bi bilo dejstvo, da so se večeraj vsi ministri z namestnikom Badenijem vred posvetovali — z grofom Hohenwartom in da je tej konferenciji pripisovati veliko važnost. Tudi to, kar piše „N. Fr. Pr.“, ni v soglaju z gornjo vestjo; pravi namreč, da Poljaki nočejo niti čuti o kakem posredovanju, češ, da je vladi dolžnost pogajati se s Slovenci. Vsakako sti v jako kritičnem položaju vlada in nemška levica. Sosebno hudo je tej poslednji: hliniti se mora in napadati svojo — dobrotnico! Razmerno hladno se vedejo nemški konservativci očevidno se jim je ohladilo navdušenje za koalicijo. Poljaki računajo in skrbje, da pri eventualnem polomu padejo — kakor po navadi — na meliko. Vedenje českih veleposestnikov pa nama je naravnost nedonanno. Res je težko razumeti, kako so se mogli tako zagrizti v zvezo a tradicionalnimi in načelnimi nasprotniki svojih stanovskih koristi, kako so mogli tej zvezi na ljubo pretrgati zvezo do naroda, med katerim živijo in katerega zgodovinska prava in spomini so bili podlaga, na koji si je to plemstvo pridobilo ves sijaj, ugled in političko moč. Čudimo se le, da toli bistré glave ne mislijo na posledice, ki morejo nastati za plemstvo, ako se isto skoro ne spameti in povrne v vrste národa. Ali za sedaj moramo računati z dejstvom, da so češki veleposestniki najogrujevitější zagovorniki koalicije. Morda jih v to nekoliko sili dejstvo, da imajo svojega vrstnika na stolu ministerskega predsednika. — Dokaj jednostavno je stališče našim slovenskim poslancem: oni morejo le pridobiti, zgubiti pa ničesar — da le ostanejo možje!

Včeraj je cesar vsprejel ministra Pleunerja in Falkenhayna. Zajedno je bilo dolgo ministersko posvetovanje in so baje tudi ministri razdeljeni na dve stranki. Slednjič je navesti znamenito dejstvo, da se je seja proračunskega odseka odložila na nedoločeni čas — tretji proračunski provizorij je torej pred vratmi.

Različne vesti

Odbor političnega društva „Edinost“ imel bode prihodnje sredo, dne 19. t. m. ob 8 in pol ure zvečer svojo seja, h kateri so vabljeni gg. odborniki in njih namestniki.

Nov kanonik. Nj. Vel. cesar imenoval je eksposita v Stinjanu, Josipa Fonda kanonikom pri kapitu v Piranu.

Osebná vest. Policijski ravnatelj dvorni svetovalec Tschernko se je vrnil z Dunaja v Trst in zopet prevzel vodstvo polic. ravnateljstva.

Imenovanja pri pošti. Minister za trgovino imenoval je računarskega svetovalca Ferdinanda Winkelmayerja višjim računarskim svetovalcem za računarske odseke, podrejene trg. ministerstvu. — Poštnimi asistenti so imenovani: vezbeniki Karol Schnorrer, Rudolf Vitek, Anton Berger v Trstu, Viktor Aprile v Rovinju, Josip Božja, Hugo Hreljč v Pulju, Josip Simsič v Trstu, Fran Petrašek v Opatiji, Angelj Ahčin Edvard Burian Fran Dose in Julij Eržen v Trstu.

Tudi „volilna preosnova“! Jo že imamo, jo že imamo — volilno preosnovo! Dognali smo v Trstu, za kar se zastonj trudijo vse bistré glave tam na Dunaju. Pravo za pravo ne mi vsi v Trstu, ampak za sluga gre jednemu jednemu — „Il Mattino“, prenovljenemu in oživljenemu po tisučkah, došlih iz znanega konservativno-zmerno-liberalno-avstrijsko-patrijotičko-italijansko-radikalnega vira. Nikar se ne smejajte, pogledjte le „Il Mattino“ z dne 12. junija — rubrika „Al traverso la politica“ —, kjer poučuje svoje radovoljne in — neradovaljne čitatelje o političkih stvarih avstrijskih. V to rubriko pogledjte torej in uverite se, da je vsovedni in superijorni „Il Mattino“ že preosnoval našo poslansko zbornico, to je, pomnožil je število nje členov za — jednega. A ni le pomnožil števila poslancev, ampak je tudi kar imenoval novega poslanca. No dá, saj je tudi res: čemu bi bile vse tiste sitnosti, ki so nerazdružno spojene z

vollnimi boji! Ali ne bi bilo to lepo in zajedno jednostavno in komodno, ako bi po vzgledu „Il Mattinove“ uredništva raznih židovsko-liberalnih glasil kar imenovala vsako p. jednega poslanca? Volilni boji bi ponehal, naše političko in javno življenje bi postalo prava idila in dobili bi najzornjšo zbornico pod solncem — saj bi prišli vanjo sami taki politički veščaki, kakoršni sede n. pr. v uredništvu „Matinove“.

Naš „Il Mattino“ je torej pomnožil število poslancev za jednega.

Čujte, kako je to prišlo! Dne 11. t. m. je imel odsek za volilno preosnovo svojo sejo, v kateri je pričela razprava o načrtu pododseka. O tej seji smo sporočili tudi mi, da se je nemški levčar Beer izrekel proti razdeljenju nove kurije na dvoje, ker je tako razdeljenje tehniški neizvedljivo, kakor se je glasila vest na nemškem jeziku. *Technisch un-durchführbar*. Sedaj pa čujte, kako poroča „Il Mattino“! Pravi namreč: „Beer sostene la divisione dela nuova curia *Technisch* la dichiarò ineffettuabile!!!“ Ali po naše: Beer je za razdeljenje, *Technisch* pa smatra isto neizvedljivo!

Tu ga imate torej novega poslanca *Technisch*!!! V velikem veselju na tej novi pridobitvi opráščamo radi uredništvu imenovanega lista, da je izjavo posl. Beera podal — ravno narobe.

Sicer pa je pričakovati, da ta novi poslanec „*Technisch*“ postane sotrudnik „*Il Mattina*“, ki bode skrbel, da bode ta list nekoliko bolj obveščen o odnošajih v avstrij. parlamentu. Sa! ne rečemo, da ni dobro, ako se naši listi dobro obveščeni o odnošajih v italijanskem parlamentu, ali nekoliko poznana avstrijskih dogodkov bi vendar želeli pri listu, ki se nazivlje — patrijotiskim, avstrijsko-patrijotiskim namreč.

Sicer pa: živila volilna preosnova, živel novi poslanec — „*Technisch*“!

Ali je Rovinj primerno mesto za okrožno sodišče? Vsi uradniki, koje je doletela usoda, da so morali ali morajo službovati v Rovinju, soglašajo v sodbi, da to mesto ni primerno kot sedež okrožnemu sodišču. Tu jim stro-makom nedostaje najjednostavnjšega komforta (ugodnosti), kakoršnega moreš najti po najmanjših slovenskih trgih. Gola resnica je, da uradniki občutijo kot nekako kazen, ako so premeščeni v Rovinj. So že take razmere, ki ne dopuščajo, da bi se omenjeno mesto niti za las razvilo v zmislu modernega življenja. Vse je tako grozno primitivno in no, tako, kakor je v starih in malih gnezdih menda po vsej Italiji. Radi tega bi tudi ničesar ne očitali Rovinjcem — kaj čemo, razmere so take! — da se ni vsem tem kričečim nedostatkom pridružila še — ná-rodna nestrpnost, duševna pojine o najnavadnejših dolžnostih gostoljubnosti do onih, ki zbok svojih stanovskih dolžnosti morajo zahajati k sodišču. Ako pak zagovornik, došedši morda od daleč k sodišču vršit svoj težki in vzvišeni poklic, ne najde prostorčka, kamor bi na večer položil svojo trudno glavo, ker mu plemensko sovraštvo ne privoščiči gostoljubne strehe, potem, gospóda, se morajo nehati vsi oziri in reči moramo odkrito: da *kraj s takimi odnošaji ni primeren za sedež okrožnemu sodišču!*

In tak slučaj se je dogodil v Rovinju dne 10. t. m. odvetnikoma dr. Laginju in dr. Trinajstiču. Naročila sta že bila stanovanje, a na večer nista mogla nikjer najti strehe in odpeljati sta se morala v Pulj, a drugo jutro vrniti se zopet v Rovinj. Čas bi bil res že, da se reši vprašanje premeščenja okrožnega sodišča v Pulj!

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti daroval je g. A. Mavrič 60 stotink.

Ženski podružnici sv. Cirila in Metoda darovala je Milka 10 kronmesto šopka prijateljici Antonietti.

Vesela vest za državne uradnike. Včeraj je poslanska zbornica na Dunaju odklonila nujnost predloga posl. Gessmanna radi sistenčne doklade uradnikom, ker je finančni minister izjavil, da vlada nameruje že s 1. julijem nakazati omenjeno doklado. V ta namen hoče že v proračunskem provizoriju, ki se ima predložiti te dni, naprositi zbornico potrebnega pooblaščenja.

Praznik sv. Antona Padovanskega. Letos je god sv. Antona Padovanskega padel slujno na praznik sv. Rešnjega Telesa (13.

t. m.). To je bil vzrok, da se je cerkveno praznovanje godu sv. Antona preložilo na večerjšnji dan. V cerkvi pri sv. Antonu novem, ki je posvečena temu mučeniku, bila je slovesna sv. maša, popoldne pa so se opravljale posebne molitve svetniku na čast. Letos je minolo baš 700 let, odkar se je bil porodil sv. Anton Padovanski. Tudi pred 235 leti padel je god sv. Antona na praznik sv. Rešnjega Telesa.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi jutri, kakor smo že objavili, veselico v vrto podružnice gostilne obrtniškega društva. (Zraven cerkve.) Početak je ob 6. uri zvečer. — Opozarjamo naše občinstvo v mestu in po deželi na to veselico že iz tega vzroka, ker se je „Adrija“ po dolgem odmoru vendar oživela. Program veselice je obsežen in izbran, grla Adriašev so odpočita, torej obeča ta veselica lepega užitka.

Darovi, priposlani „Edinosti“ za Ljubljano. V izdanju za 4. t. m. izkazanih 1499 kr. 72 st. Nadalje so darovali gg.:

Fabijan Martin	1	—	—
A. A.	2	20	—
Grilanc Ivan	2	—	—
Kariž Fran	1	—	—
A. Maslo nabral pri ve-selici v Ricmanjih	3	20	—
Skupno	1509	12	st.

Darovi tržaških Slovanov za Ljubljano.

Na drugem mestu izka-zanih, ured. „Edinosti“ priposlanih	9	kr.	40	st.
V izdanju za 4. t. m. izka-zanih	10.181	34	—	—
Skupno	10.160	kr.	74	st.

Strašna nesreča v Rovinju. Kratkemu poročilu v današnjem zjutranjem izdanju o veliki nesreči, ki se je pripetila na praznik sv. Rešnjega Telesa v Rovinju, dodajemo te-le podrobnosti: V ulici Spirito Santo umrl je 18letni mladenič imenom Dominik Massarotto. Po večernicah zbrali so se so-rodniki pokojnikovi pri mrtvaškem odru, in prišlo je tudi več iz cerkve prišedših ljudij poškopit mrliča. Zbralo se je v dotični, pritlični sobi kakih 60, 80, morda nad 100 ljudij. H krati udri se je strohneli pód, — bila je 8. ura — in ljudje, tramovje, de-ske, sip, vse je padlo z mrličem vred in strašnim ropotom v klet, kake 3 metre glo-boko. Hipoma bilo je vse mesto na nogah. Urno so se ljudje lotili dela, da izkopljejo nesrečnike iz ruševin. Dasi je bila klet, ka-kor rečeno, samo 3 metre visoka, se je ven-dar trinajst oseb o padu ubilo, ali v sipu zadušilo, nad dvajset pa jih je težko ranjenih. Med mrtvimi je tudi nevesta pokoj-nega mladenca. — Kdo naj bi opisal srce pretresujoče prizore ki so se dogajali na kraju nesreče?! Jok in stoč, kričanje in tar-njanje razlegalo se je vso noč po mestu — a nesrečnih žrtev ni več obudilo k življenju. Ubogi črv, ki se ponosno nazivlja „človek“! A ne ve, kje, kedaj in kako ga doleti smrt, ki hipoma konča vse nade, sanje, tugo, skrb in — strah pred smrtjo.

In kako je bilo mogoče, da je toliko ljudij ponesrečilo, dasi so padli z nezatne visočine? Na guječo ljudstva padli so tra-movi, pohišstvo, razno orodje itd. A Bog sam zna, koliko jih je našlo smrt pod rokami in nogami onih, katerim je bila sreča toliko mila, da so padli na druge, in potem, hotечи rešiti si dragoceno lastno življenje, brezob-zirno teptali po drugih nesrečnikih! Najži-vejša domišljija more si predočiti grozen le-ta prizor.

In med tem se je razlegalo v noč divje kričanje ranjenih in umirajočih. Najsrečnejši v tem strašnem živem kupu bil je pokojni Massarotto. Tudi njemu je razbil tram lice, toda ni več vzdihal. Mirno je ležal med živimi

Naš človekoljubni g. Elija Treves, ki povsodi redko požrtvovalnostjo pomaga svojim bližnjim, odpotoval je z nekaterimi bol-niškiimi strežaji v Rovinju, da pomaga, kolikor in kjer more. Gotovo najde mnogo opravi-la, kajti, kakor trdijo najnovejša poročila, je bilo o katastrofi 8 oseb jako težko ranje-nih, manj težko pa štiri deset!

Statistika tržaška. V tednu od 2. do 8. t. m. rodilo se je v tržaški občini 70 otrok (39 možkih, 31 ženskih); razun teh so 4 mrtvorojeni. Umrlo je 81 oseb (41 možkih in 40 ženskih). V razmerju na število prebi-valstva pride 26-18 mrličev na vsakih 1000

duš — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 2 slučaji skratlice, 3 sl. dávice, 3 sl. jetike, 1 samomor in 1 umor.

Nova industrija. Gosp. Josip Diem nameruje osnovati na zemljišču zemljeknj. štev. 148(158 na Skorklji tovarno za izdelovanje mila. Slučajni ugovori naj se uložijo pisneno do dne 2. julija pri zapisniku na mestnem magistratu, ali pa dne 3. julija ustmeno pri komisiji, ki pride na lice mesta.

Nov poštni urad. Dne 21. junija t. l. odpre se v Sveti Nedelji na Labinščini v Istri nov poštni urad, ki se bode pečal s pi-semsko in vožno pošto in služboval ob enem kot nabiralnica c. kr. poštnohranišničnega urada. Zvezo s poštnim omrežjem bode imel po poštnih vozeh, ki vozijo vsak dan iz Pa-zina v Labinj in nazaj.

„Dom in Svet“ v cesarski knjižnici. Ljubljanski uradni list poroča, da je Njeg. Vel. cesar blagovolil prevzeti VI. letnik slo-venskega leposlovnega lista „Dom in Svet“ v Svojo c. kr. rodbinsko knjižnico.

Ogenj. Včeraj zjutraj vnela se je slama v lópi, ki je na posestvu št. 153. pri Sv. Mar. Dolnji, lastništvo posestnika Jakoba El-lerja. Ta lópa, v kateri je shranjeno razno orodje, stoji med hišo in hlevom. Ogenj se je širil strašno naglo, ker ga je podpihoval močan veter. Nevarnost bila je velika tudi za hišo. Prihiteli so gasilci, ki so z velikim naporom obkrožili ogenj in ga slednjič po-gasili popolnoma, lopa je seveda pogorela. Skode je par sto goldinarjev, toda poslopje bilo je zavarovano.

Zasačena anarhista. Polic. agent gosp. Decolle je pred sinočnem v ulici Belvedere prijel 20letnega Humberta Censija iz Mantove, pozneje pa agent Grandi na Corsu 20letnega Karla Dalbonija, tudi iz Mantove, oba anar-hista, ki sta pobegla iz blažene Italije sem-kaj, ker sta bila tam obsojena na prisiljeno bivališče. Censi je bil razun tega obsojen v Italiji zaradi nekega hudodelstva na več-letni zapor.

Pariški „švindl“. Nekaj časa sem neka „zadruga umetnikov-podobarjev“ poplavlja avstrijska mesta s sleparskimi okrožnicami. Tudi v Trstu pokazale so se take okrožnice. V istih je namreč rečeno, da zadruga na-pravi vsakemu njegovo podobo v naravni velikosti brezplačno, kdor ji pošlje fotogra-fijo, ako se obveže, da bode zadrugo pripo-ročal med svojimi znanci. Taká podoba da je vredna 50 frankov. No, pozneje pa v ora dotični, ki veruje temu „švindlu“ kupiti k „brezplačni“ podobni okvir, ki velja 28 do 45 frankov. Iz visoke cene teh okvirjev razvidno je, da ima zadruga s svojimi „brezplačnimi“ podobami vsakakor lep do-bitek.

Sodnjisko. 18letni Kurjač Ivan Mlač iz Barkovelj, pristojen v Lokvo, dobil je zaradi težkega telesnega poškodovanja tri mesece ječe. Dne 15. aprila pod večer ranil je na cesti pod Kontovelom težaka Frana Možetiča, kateri ga je dražil v družbi z vrtnarjem Dani-jelom Švaglijem. — Urarja Gvido Ridi in Kristjan Mojo, ki sta svoječasnó imela pro-dajalnico v ulici S. Caterina št. 5, stala sta včeraj pred tukajšnjim deželnim sodiščem, obtožena goljužje in poneverjenja. Sodišče ju je obsodilo in sicer Ridi na 6 mesecev, Moja na 6 tednov zapora.

Policijsko. 35letnega težaka Mateja Goljo iz Pečin (okraj Tolmin), pristojnega v Po-nikve, prišla sta predvčerajšnjem stražarja Pavlin in Princič v ulici Pauliana, ker je bil kuhinjskim nožem lahko ranil lastnico ljudske kuhinje v ulici Belvedere št. 21, Terezo Danek. Danek namreč ni hotela več dati Golji jedil na upanje, ker ji je že dolžan, to pa je Goljo tako razjezilo, da je pograbil kuhinjski nož, zagrozilvi se, da ženo prodré. Ranil jo je neizdatno na levi roki, potem je pobegnil. Omenjena stražarja odpravila sta ga na komisarijat v ulici Scussa, kjer ga je voditelj komisarijata zaslíhal na zapisnik in ga stavil na svobodo, dokler vročekrvneža sodišče ne pozove na odgovor. — Gostilni-čarki Mariji Butkovič v ulici Farneto št. 28 je včeraj ukradel neznan tat raznega pe-rila in budiluo uro, skupno vredno 13 glđ. — 38letno dninarko Franico Zan iz Kranja so zaprli, ker se je vrnila v Trst, dasi je bila že izgnana od tu, baš takó 35letnega težaka Josipa Zonto iz Ljubljane.

Sinoč sta se sprla na osmici pri Vaclavu Frljugi na Kolojži št. 89 19letni vrvar Ivan

Frljuga, stanujoč na Kolojži št. 121 in pa 23letni klesar Just Piščanec. Izšla sta na plano in tam je Piščanec svojega nasprotnika trikrat zabodel z nožem, Frljuga šel je na zdravniško postajo, kjer so mu obvezali lahke rane, Piščanec se bode moral zagovar-jati pred sodiščem. — 84letno Marijo Šturm iz Gradišča, okraja Voloskega so zaprli, ker je prosjačila po mestu, 59letnega dninarja Simona M. iz Barkovelj pa zaradi tega, ker je prenočil pod milim nebom. — 26letnega natakarja Mat. Furlana iz Škofje Loke, pri-stojnega v Tolminski okraj, prijeli so stra-žarji sinoč v ulici Belvedere in ga zaprli, ker je brez posla postopal po Trstu. — 27-letnega težaka Antona Palčiča iz Trsta, sta-nujočega v ulici Madonina št. 25, napadli so sinoč neznan zlikovec na ulici in ga težko ranili z noži. Napadalec niso še našli.

„Slovanski Svet“, 24. št. od 15. t. m., ima naslednjo vsebino: Naša zunanja politika. — Gospodar pa hlapec. (Prevod ruske po-vesti Tolstega). — Cocca. (Ruski prevod Lermontov Heinejeve pesmi. S tolmačenjem. — O skupini jugoslovanskih narečij. — Do-pisi. — Ogled po slovenskem svetu. — Književnost. — Inzerati. — „Slov. Svet“ se po 8 kr. štev. prodaja v Trstu po glavnih tabakarnah in pa: „Internationales Zeitungs-Bureau“ (poleg borze).

Loterijske številke, izžrebane 12. t. m.:

Praga	9, 42, 79, 62, 86.
Lvov	57, 46, 22, 70, 54.
Inomost	47, 8, 7, 43, 55.
Sibinj	49, 58, 52, 21, 17.

Odbor pevskega društva „Kolo“ naznanja vsem gg. pevcem, da je sl. vlada potr-dila društvena pravila. Zajedno se naznanja, da bode jutri pevska vaja in pogovor v sobi izobraževal-nega društva, ulica Donota št. 1, II. nadstr. točno ob 2^{1/2} uri popoldne. ODBOR.

Najnovejše vesti.

Rovinj. Danes ob 8 in pol uri zjutraj je bil pogreb nesrečnih žrtev grozne katastrofe. Vse mesto žaluje. Zastopani so bili vsi dr-žavni in občinski uradi. Vse je jokalo in do-gajali so se srce pretresujoči prizori. Vsa trupa so položili v jedno samo veliko jamo. Cerkevna oblast je priredila pogreb brez-plačno ter preskrbela potrebne sveče.

Dunaj 15. Cesar je podelil svetovalcu pri visjem deželnem sodišču v Trstu, Klementu M r a c h u, red železne krone III. razreda.

Dunaj 15. Vojni odsek ogerske delega-cije vsprejel je brez spremembe ordinarij za vojsko.

Dunaj 15. Cesar vsprejme grofa Bada-nija, namestnika Gališke, v avdienci. Sodi se, da je ta avdiencia v zvezi s parlamen-tarnim položajem.

Praga 15. „Narodni Listy“ objavljajo članek o „Celjskem gimnaziju“ ter priporo-čajo, da bi se ta gimnazij zasnoval na stroške zasebnikov, kakor se je to zgodilo 1868. leta; ko je šlo za osnovev češkega gimna-zija v Budijevicah. „Nar. L.“ pozivljajo svoje politiske somišljenike, da naj bi nabirali den-ar v to svrho, izrekaši nadejo, da tudi „Ustre-dni Matice Školská“ podari lepo svoto v ta namen.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za jeson 72^{1/2}—729 Pšenica za maj-juni 1896 725 do 727 (1900). za jeson 597—598 1/2 za jeson 617 619 Koruza za juni-juli 654—656, za juli-avgust 637—659 Pšenica nova od 7^{1/2} kil. f. 730—735 od 79 kil. f. 735 740, od 80 kil. f. 740—745 od 81 kil. f. 745 750, od 82 kil. for. 750—755. Ječmen 665-690, prosa 650—650 rž nava 625—630. Pšenica: Obilne ponuibe, prodaja le 7000 met. st. vsled tega trg mlačen, cene za 5—7^{1/2}, nč. padle koruza zopet 5 nč dražje, rž mirnoje, 5 nč ceneje oves in ječmen nespremenjeno. Vreme: lepo.

Praga. Norvinska slakov. za juni f. 12.90. nova letina 13.30 mirno brez posla.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev pocoj f. 28:50 29.—. Juni sept. f. 29.——29.50 Conassé 29.25—.— Četvorni 30:25—.— v glavah (sodih) 30:50 —.— Mlačen.

Havre. Kava Santos good average za juni 93.— za oktober 94.—, mirno.

Hamburg. Santos good average za juni 74:50 september 74:50 december 72.50, mirno.

Novi York 11. V tem tednu so je rdeča v No-vem Yorku podražila od 80 na 83 1/2, koruza pa je padla od 56 1/2, na 52 1/2, ets. bus-hel.

Dunajska borza 15. junija 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.35	101.30
„ „ v srebru	101.40	101.35
Avstrijska rentn v zlatu	123.—	123.05
„ „ v kroonah	101.50	101.60
Kreditne akcije	408.25	409.—
London 10 let	121.55	121.55
Napoleoni	9.63	9.60
20 mark	11.87	11.87
100 italj. lir	45.95	45.95

Bratje Sokoli!

Oni člani, ki namerujejo udeležiti se vsokolokskega shoda v Pragi, naj to takoj prijavijo bratu-starostu dr. G. Gregorinu. ODBOR.

Tržne cene
(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)
Domači pridelki.

Št.	Kok.	Cena od for.	do for.
100 K.	100 K.		
Mandoloni			
svetlorudeči			
temnorudeči			
kanarček			
bobinjski			
beli veliki			
mali	11.50	11.75	
zeleni, dolgi			
okrogli			
mešani hrvaški	7.25	7.50	
štajerski			
Maslo fino štajersko	84.	86.	
Jecmen št. 10	9.25	9.50	
9	10.25	10.50	
8	11.	11.25	
Zelje kranjsko			
Bepa			
Krompir, štajerski			
Proso kranjsko	9.50		
Leča, kranjska			
Špeh ogerski	54.	56.	
Mast ogerska	59.	61.	
Kava Moca	190.	192.	
Ceylon Plant, fina	182.	184.	
Perl	189.	191.	
Java Malang	169.	162.	
Portorico			
Guatemala	157.	158.	
San Domingo	157.	158.	
Malabar Plant			
native			
Laguayra Plant	169.	171.	
native			
Santos najfini	158.	155.	
srednje fini	148.	145.	
srednji	145.	146.	
ordinar	131.	133.	
Rio oprani			
najfini	152.	154.	
srednji	144.	145.	
Šlakor Centrifugal I. vrste	100 K.	29.	
Concassé		29.75	
v glavah		30.75	
razkosani		30.50	
Biz italijanski fini	100 K.	19.50	20.
srednji		18.50	18.7.
Japan fini AAA		16.25	
srednji		15.	
Raugoon extra		13.	
I.		12.	
II.		8.50	
Petrolej tiski v sodih		29.50	
v zabojih od 29 kil.		6.30	
Olje italijansko najfini	100 K.	62.	
srednje fino		54.	
bombažno, amerik.		30.	32.
dalmatinsko		32.	34.
Limon Mesinski	zaboj	9.	10.
Pomaranče		7.	8.
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	64.	66.
Bari		68.	70.
Pinjoli			
Roziči Dalmatinski			
Pulješki		9.	9.50
Š okve Pulješke			
Grške v venci		15.	15.25
S. tanine		30.	40.
Vamperil	100 K.	24.	25.
O bob		28.	34.
Polenovke srednje velikosti		43.	44.
velike			
male		45.	46.
Slaniki v velikih sodih			
v 1/2			

Trgovina.
Moka in otrobi. Moka „Econom“ je prodajal svojo št. 00 po povprečno 13 gl. Dasi kupčija ni baš preveč ugodna moki, vender je po „Econom“ št. 6 dobro povpraševanje in plačuje se, kakor hočejo prodajalci. V drugih markah je malo kupčije, ker so kupci rezervirani in opazujejo. Cena „Econom“ št. 6 iz druge roke je f. 11.25 do 11.40; cena se ravna po množini. Cene drugih „Econom“ št. so: št. 0 f. 14.—; št. 1 f. 13.50; št. 2 f. 13.25; št. 3 f. 13.—; št. 4 f. 12.75; št. 5 f. 12.50; št. 6 f. 11.75.

Ogerski in drugi notranji mlini imajo te - le cene: št. 0 f. 12.70 do 12.95; št. 1 for. 12.50 do 13.10; št. 2 for. 12 do 12.25; št. 3 for. 11.25 do 11.80; št. 4 for. 10.70 do 11.30; št. 5 for. 10.30 do 11; št. 6 for. 9.20 do 10.20; št. 7 for. 9.— do 10.— in št. 8 for. 7.90 do 8.90, kakoršna je že vrst.

Otrobi. Cene nekoliko popuščajo, a ne toliko, da bi plašile „Econom“ je prodajal svoj izdelek po f. 4.75 do 4.80. — Iz Ogerske ne prihaja blaga in mlin „Waltz“ nima blaga na razpoložnje, ker je vse tam prodal, za oddajo v bodočnosti pa ne mara sklepati kupčij, ker se nadeja boljših cen. — Levantinski so po f. 3.80 do 5.25, kakor je dotična vrst.

Diobni otrobi. Za levantinske zahtevajo 4 f. „Econom“ zahteva za svoje f. 4.50. Kupčija je omejena.

Goved. Od 6. do 12. t. m. prodalo se je v Trstu 293 volov in 91 krav klayne živine in sicer 206 volov iz Kranjske, 43 iz Hrvatske, 24 iz Istre, — iz Dalmacije, — iz Ogerske, 5 iz Furlanske, in 15 domačih. Plačevali so se: voli iz Kranjske po f. 52.— do 53.—; voli iz Hrvatske po f. 50.— do 51.—; iz Istre po f. 52.— do 53.—; iz Dalmacije po f. — do —; iz Ogerske po f. — do —; iz Furlanske po f. 52.— do 53.— in domači po f. 50.— do 52; domače krave po f. 49.— do 50.—; krave iz Furlanske po f. 50.— do 51.— in

krave iz Kranjske po f. 49.— do 50.— kvintal mrtve vage.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.35, II vr. po f. 2.30 slama I. vr. po f. 3.20. in II vr. po f. 2.50 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 85 do 86 nvč., v partijah od 30 do 50 kg. po 85 do 86 nvč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po 95 nvč. do 1 for. in v partijah od 30 do 50 kg. po 96 do 98 novč. kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.04 do 1.06 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.40 do 2.60 sto komadov.

Kokoši po f. 1.— do 1.30 komad, piščeta po f. 1.30 do f. 1.60 par.

Krompir, navadni, na debelo po 4.— do 6.— kvintal. „R. M.“

Škropilnice proti peronospori
inženirja Živica,

katero so se splošno uvedle vsled njih preprostosti, trpežnosti, lahke uporabe za vsako rejo trt itd. prodajo, dasi so mnogo zboljšane, vendar po dosedanjih nizkih cenah.

Živic i družb. v Trstu
Čenike odpošiljajo na zahtevanje franko.

Na vse e. kr. poštne urade pošiljajo poplne škropilnice franko, proti povzetju 10 gl.

Izdoljujejo tudi stroje za prženje z žepom, neprestano delujoče stiskalnice itd.

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu probavljanju in hemoroidam. J. den omet za ozdravljenje, stoji 50 nc. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

V krčmi
„Andemo de Matteo“
ulica Carintia, št. 25,
(pri kavarni „Adriatico“)

se toči domače črno izborno vino po 32 nvč. liter; kuhinja je po cenil in postrežba točna. Za mnogobrojni obisk se priporoča s spoštovanjem

Jurkovič,
gospodar.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente abbuonando l'interesse annuo per banconote 3 % con preavviso di 5 giorni
3 1/2 % „ „ „ 12 „
2 1/2 % „ „ „ 4 mesi fisso
3 1/2 % „ „ „ 8 „

per Napoleoni 2 % con preavviso di 30 giorni
2 1/2 % „ „ „ 40 „
2 1/2 % „ „ „ 3 mesi
3 % „ „ „ 6 „

Il nuovo tasso d'interesse principierà a decorrere sulle lettere di versamento in circolazione a datore dal 3 Marzo rispettivamente dal 10 Marzo a secondo del relativo preavviso.

b) In banco giro abbuonando il 2 1/2 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a flor. 20,000 — a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Banca. Conferma versamenti in apposito libretto.

c) Conteggia per tutti i versamenti fatti in qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume nei propri correntisti l'incasso dei conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; ribate a loro assenti per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

d) S'incarica dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e dicise nonché del incasso d'assegni, cambiali e coupons, senza mod'ca provvigione.

e) Procura la bolatura di valori Esteri con la massima sollecitudine ditta condizione modicissime.

f) Vende le lettere di pegno 4 1/2 % e obbligazioni comunali 4 %, con 5 % di premio della Banca Commerciale Ugherese di Pest. Le lettere di pegno 4 %, della Banca Ipotecaria Ugherese, nonché le obbligazioni comunali 4 1/2 %, della stessa banca. Le lettere di pegno 4 1/2 %, essenti da imposta della Banca Provinciale Ipotecaria della Croazia e Slavonia in Zagabria.

La Filiale della Banca Union accetta in custodia verso una tenuissima tassa effetti di qualsiasi specie, procura l'incasso dei coupons alla scadenza e a vertice dei titoli sorteggiati.

La Filiale della Banca Union Sezione merci Trieste s'incarica dell'acquisto della vendita di merci in commissione, accede da sovvenzioni sopra depositi merzia zie, oppure sopra polizze di carica.

Trieste, 26. Febbraio 1894. 1 12

Aite & Zadnik - Trst
Via Nuova na voglu via S. Lazzaro.

priporočata slav. občinstvu svojo prodajalnico z manufakturim blagom. V zalogi nahaja se posebn najnovije blago, toliko za ženske kolikor za moške in deca. Veliki izbor platna, bombaževine, perila, rybecov volnenih in svilnatih. Velika zaloga vseh potrebštin za življenje in krojač. V zalogi nahajajo se nadalje vsakovrstni trakovi in tudi trakovi slovenskih barv.

Priporočata se č. gg. učiteljicam v mestu in na deželi za vse potrebščine šolskih ročnih del. Uzorci se pošiljajo na zahtevo franko.

Franjo Wutscher in dr.
Piazza S. Caterina 2, I. nad.
Sobno opravilo in manufakturno blago, zrcata, podobe, žepne ure in navijačnice na 8 in 15 dni.

Za gotovo plačilo in na obroke.

Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA
(po domače „pri Prvačkovcu“)
v Trstu,
ulica Solitario št. 12

toči kolikor v gostilni, tolikor pri veseljih v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavska, Prvačka in kraška bela in črna vina. — Sladki riesling v steklenicah, in modro frankinjo, vsaka steklenica drži 1 liter in velja 60 novč. — Postrežba je poštna, cena zmerna. Kuhinja je preskrbljena s točnimi, toplimi in miznimi jedili.

Priporočata se rojakom v Trstu in z dežele. Toči vino tudi družinam 4 nvč. ceneje, ako se odzame najmanj 5 litrov.

Podpisana si usojava najuljudneje naznaniti, da sva prevzela že skozi 30 let obstoječo, slavenu občinstvu tukaj in v okolici dobro poznano trdko **G. Olifčič** ter se priporočava sl. občinstvu, da bi naju isto blagolotno podpiralo z naročili.

Priporočamo se posebno č. duhovščini in gg. uradnikom tu in v okolici, da blagovolj naju vestranski podpirati ter obljubijeva, da bodeva točno in koliko najbolj mogoče dobro postregla z nizko ceno in d-brim blagom.

Za obilno naročbo priporočava se

Olifčič & Comp.
Via S. Caterina št. 9
Centnik pošilja se na zahtevo brezplačno.

Alfonso Danese v Trstu
TOVARNA MILA (žajfe)
Via della Fabbrica št. 7

priporoča kot posebnost svoje milo za perilo.

Odpošilja se izven Trsta v omotih od 25 kg. naprej.

Norddeutscher Lloyd, Brema

Redna služba

iz Genova v New-York
brzo parniki vsaka 2 mesca

s parniki
najprvega
reda.

iz Neapelja v New-York po
št. parniki vsak mesec,
prevoznja v 11 dneh.

iz Genova-Neapelja v
rzhodno Avstralijo v Azijo
prevoznja v 16 dneh.

iz Brema v gornje kraje,
kakor tudi v Baltimore,
Montevideo in Buenos-Ayres.

(mesečno)

Informacije
pri glavnem zastopstvu:

Küchler & C.°, Via Belvedere 2.

Srečke za zidanje cerkva ob jubileju cesarjevem po 1 gl.

zadnji mesec

Glavni dobitek:

30.000 goldinarjev

vreden

Srečke priporočajo: Marco Nigris, Enrico Schiffmann, Giuseppe Zoldan.

KAMNIK NA KRANJSKEM, postaja državne železnice.

Kneipp-ovo zdravilišče.

Vestno, individ. zdravljenje pod vodstvom dr. Wacknerreiterja, kateri se je pričel Kneipp-ovemu zdravljenju v Würshofnu ter si pridobil mnogih bogatih izkušenj na kliniki za hidroterapijo pri prof. Winternitzu, za boleznin kože pri prof. Kaposiju in na kliniki prof. Krafft Ebinga za boleznin na živcih in za umobolne.

Prospekti se dobivajo pri vodstvu zdravilišča.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO.

Perenosporne štrcaljke, slične Vermorelu, samoradne perenosporne štrcaljke, 2 zračno stiskalno sesalke, vinske preše vseh vrst, stiskalnice za olje, hidrauliške stiskalnice, poboljšanja drovila, pivničarske orodje, vinske sesalke, cevi za vino, stiskalnice za seno in slamo, ljustila za koruzo, čistilnica za žito, stroji za odstranjenje skorij itd.

prodeja po jako znižanih cenah proti jamstvu in na poskušajo

IG. HELLER, Dunaj II.2, Praterstr. N. 49.

Obširni ceniki zastoj in franko. Išč. prodajalcev z drugo roke. Poskus se stavi pred nakupom poskušajo.

Bratje Ribarič, izdelovatelji oglja v sv. Petru, priporočajo svojo zalogo v Trstu: **Via Fondarea št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonna 2, Piazzetta Cordovoli 2.** z ugodno tudi v ulici Torrente po najnižjih cenah. Oglje I. kakovosti karbonina, kok, drva na metre itd. Naročbe se spremljejo tudi z dopisnic.

Znana domača gostilna
„AL CASTELLO DI DORNBERG“
v Trstu,
v ulici Farneto št. 11

v kateri se točijo le pristna vipavska vina in sveže pivo, priporoča se sl. občinstvu z mesta in z dežele.

Sladki riesling po 52 novč.;
bela in črna vino, liter po 40 novč.;
Prvo po 32 nvč.; v steklenicah po 20 nvč.;
Vino na dom od 5 litrov in več po 4 nvč. ceneje.
Kuhinja je preskrbljena s točnimi jedili. Cene so primerno nizke.

Fran Rjavec.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“
(registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menjico in intabulacija proti 5 % obrestim, na zastavo srečk in vrednostnih papirjev pa proti 5 1/2 % obrestim. Od hranilnih ulog plačujejo pa 4 % obresti.

Uradni dnevi so:
Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 3. do 5. popoldne, seveda izvenredni nedelje in praznike. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoludne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadržani deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gl. ter znaša vsaki delež 10 gl.

120—

3 slatke
15 srebrnih
kolarjev
12 častnih in
prisilnih
diplomov

Vrščena
Fran Iv. Kwizda

KWIZDE
znamka.

Kornenburški redilni prašek za žvino.

Dietiško sredstvo za konje, rogate živali in ovce. Rabi se nad 40 let v mnogih hlevih, kadar žirna nima teka, ako slabo prebavlja, da se poboljša mleko in pomnoži mleko pri kravah.

Cena: 1/2 škatljci 70 nc., 1/2 škatljci 35 nc.

Pazite blagovoljno na govorno vrščeno znamko in zahtevajte izrečno KWIZDE Kornenburški redilni prašek za žvino.

Glavna zaloga
Kreis Apotheke
Kornenburg pri Dunaju.

Dobiva se u vseh lekarnah in trgovinah z miredijami v Avstro-Ogerski

II.